

BLOGI

Suomen markkina kiihdyttää kohti yhteiseurooppalaista arvopaperikaupan selvitysalustaa

Raha ja maksaminen | 24.05.2018 | Kirsi Ripatti

KIRJOITTAJA

Kirsi Ripatti
Johtava neuvonantaja

Toukokuun ensimmäinen viikonloppu ja sitä seurannut maanantai 7.5. oli tärkeä kotimaiselle arvopaperimarkkinalle. Silloin otettiin käyttöön Suomen arvopaperikeskuksen Euroclear Finlandin (EFi) uuden arvopaperikeskusjärjestelmän Infinityn toinen vaihe.

Joukkovelkakirjamarkkina siirtyi uuteen järjestelmään jo vuonna 2015. Nyt järjestelmä on käytössä kaikille instrumenteille, kun osakemarkkinakin siirtyi käyttämään sitä.

Järjestelmäudistuksen toisen vaiheen valmistuminen avaa Suomen arvopaperikeskukselle ja koko Suomen markkinalle loppusuoran kohti yhteiseurooppalaista arvopaperikaupan selvitysalustaa Target2-Securities´a (T2S).

Selvitysalustan rakentaminen on ollut pitkä projekti niin muualla Euroopassa kuin Suomessakin. Mietintä alkoi jo vuonna 2006 ja 2008 Euroopan keskuspankin (EKP) neuvosto päätti aloittaa työn. Järjestelmä otettiin käyttöön 22.6.2015, jonka jälkeen eurooppalaiset keskuspankit ja arvopaperikeskukset liittyivät mukaan viidessä liittymisaallossa, joista viimeinen oli syyskuussa 2017. Tällä hetkellä yhteiselle selvitysalustalle on liittynyt 21 arvopaperikeskusta. Euroclear Finland joutui jättäytymään pois viimeisestä liittymisaallosta järjestelmäudistuksensa viivästymisen vuoksi ja uutta liittymisaikaa ei ole vielä lopullisesti vahvistettu.

Arvopaperikaupan selvitysalusta ei varsinaisesti näy sijoittajalle. Alusta hoitaa kaupankäynnin jälkeisiä toimintoja yhteisellä eurojärjestelmän ylläpitämällä selvitysalustalla ja varmistaa näin kaupan toteutumisen - ostaja saa arvopaperin ja myyjä rahat. T2S:n odotetaan lisäävän kilpailua arvopaperikeskusten välillä ja markkinoiden läpinäkyvyyttä, jolloin myös sijoittajien kustannukset pienenevät. Lisäksi arvopaperikeskusten asiakkailta on mahdollisuus halutessaan keskittää

arvopaperiomistuksensa yhteen paikkaan. Liikkeeseenlaskijat puolestaan tavoittavat yhdellä kertaa laajan investoijapohjan rajat ylittävän kaupan muuttuessa yhtä helpoksi kuin kotimainen. EKP:n rahapoliittisten operaatioiden edellyttämien vakuuksien hallinnoinnin odotetaan tehostuvan kun maiden väliset toiminnot sujuvoituvat. Keskuspankkirahan käyttö selvityksessä pienentää systeemiriskin uhkaa.

Yhtenäisten toimintatapojen edistäminen on yksi keskeisimpiä T2S:n päämääriä. Markkinatoimijat näkevät arvopaperikaupan jälkeisten toimien yhtenäistämisen yhtenä tärkeimmistä tekijöistä, jolla yhteiseurooppalainen selvitysalusta voi tuottaa lisäarvoa heidän liiketoiminnalleen. Harmonisaation edistymistä ja kansallisten erityispiirteiden minimoimista seurataan aktiivisesti. EKP on julkaissut kahdeksan harmonisaatioreporttia. Viimeisin näistä osoittaa, että 85 % asetetuista tavoitteista on saavutettu. Juridisia, sääntelyllisiä ja verotuksellisia esteitä on yhä jäljellä.

Uuden alustan mukanaan tuomalla harmonisaatiolla on keskeinen rooli myös Euroopan komission pääomamarkkinaunioni-aloitteen toteuttamisessa. Poistamalla selvityksen ja toimituksen esteitä, T2S toteuttaa yhtenäismarkkinoiden ajatuksen, että yhtenäiset järjestelmät pystyvät tuottamaan tehokkaammin luotettavia palveluita ja viimekädessä hyödyttävät kansalaisia halvemmilla palveluilla.

T2S on selkeä esimerkki siitä, että pelkkä lainsäädäntöympäristön muuttaminen ei riitä poistamaan markkinoilla vallitsevia esteitä. Lisäksi tarvitaan Euroopan laajuista yhteistyötä viranomaisten ja markkinatoimijoiden kesken. Näin tarvittavat, kaikkia toimijoita hyödyttävät palvelut saadaan rakennettua ja otettua käyttöön. Euroclear Finlandin ja Suomen markkinan odotetaan nyt viimeistelevän oman osuutensa liittymällä jo T2S:ssä mukana olevien joukkoon.

Asiasanat

arvopaperimarkkinat, harmonisointi, T2S